

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 noiembrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Elena Covalenco,

Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun, Iurie Bejenaru,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de avocatul Istrati Ion în numele inculpatului Ermacov Alexandr, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Ermacov Alexandr XXX, născut la xxx, originar și domiciliat în or. Xxx, str.Xxx, ap.xxx.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 30.12.2011 - 30.08.2013;
24.12.2013 - 20.03.2017;
2. Instanța de apel: 08.10.2013 - 29.10.2013,
23.08.2017 - 21.11.2017;
3. Instanța de recurs: 26.09.2018 - 06.11.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 30 august 2013, Ermacov Alexandr a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 360 alin.(2) Cod penal, la 1 an închisoare.

În baza art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Ermacov Alexandr, în perioada anului 2011, în urma unui conflict, din motive josnice, a luat, tănuit și a păstrat, buletinul de identitate, cartea de muncă pe numele lui Pasat Anastasia, certificatul de deces a mamei ultimei, certificatul de naștere pe numele lui Pasat Vasile, documente importante pentru ei, cu intenția de a limita libertatea persoanei și libertatea circulației.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpat, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că instanța greșit a stabilit circumstanțele reale ale cauzei, deoarece el nu a tănuit actele, iar la 29.03.2011 A.Pasat telefonic l-a înștiințat că actele i-au fost lăsate ca gaj; - ofițerul de urmărire penală în luna august 2011 a cerut restituirea buletinului de identitate a lui A.Pasat, înregistrând aceste acțiuni cu o dată anterioară; - anchetatorul și procurorul solicitau nu restituirea actelor, dar eliberarea lui A.Pasat a bunurilor, la care aceasta va arăta, necătând la faptul că bunurile sale dânsa le-a luat în lipsa lui, respectiv ea indica la lucrurile ce-i aparțineau lui; - cauza penală a fost pornită la 08.09.2011, iar acțiunile

procesuale au fost efectuate la 09.09.2011, deoarece la data de 08.09.2011 el se simțea rău, astfel el nu a putut citi drepturile și obligațiile sale; - actele le-a restituit la prima solicitare a părților; - de la momentul începerii urmăririi penale și până la cercetarea judecătorească nu a fost prezent translatorul; - pe parcursul urmăririi penale și judecării cauzei a fost lipsit de asistență juridică; - instanța a respins cererea sa privind schimbarea avocatului N.Colesnic; - instanța nu a analizat sub toate aspectele probele prezentate și cercetate în ședința de judecată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2013, a fost admis apelul inculpatului, casată sentința din alte motive și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, pe motiv că instanța de fond nu în deplină măsură i-a asigurat inculpatului dreptul la apărare, precum și nu a fost asigurat în modul prevăzut de legislația procesual penală cu translator.

5. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 20 martie 2017, a fost încetat procesul penal în privința lui Ermacov Alexandr în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 360 alin.(2) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Instanța a constatat că Ermacov Alexandr, în perioada anului 2011, în urma unui conflict, din motive joshnice, a luat, tănuit și a păstrat, buletinul de identitate, cartea de muncă pe numele lui Pasat Anastasia, certificatul de deces a mamei ultimei, certificatul de naștere pe numele lui Pasat Vasile, documente importante pentru ei, cu intenția de a limita libertatea persoanei și libertatea circulației.

6. Împotriva sentinței au declarat apel inculpatul A.Ermacov și avocatul acestuia I.Bătrîncea, care au solicitat:

- inculpatul, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, invocând că i-au fost încălcate drepturile, deoarece pe parcursul anului a fost lipsit de dreptul de apărare, fiindcă avocatul I.Bătrîncea intenționat nu i-a acordat asistența juridică corespunzătoare, iar instanța i-a refuzat în înlocuirea apărătorului, astfel nu a avut posibilitatea de a fi audiați martorii și de a prezenta probe în confirmarea nevinovăției sale; - nu a avut acces la materialele cauzei; - i s-a refuzat în înlocuirea translatorului; - instanța a respins cererea sa privind numirea expertizei medico-legale psihiatrice în privința părții vătămate A.Pasat care se află la evidență medicului psihiatru; - cauza penală a fost intentată înainte de a fi depusă plângerea părții vătămate; - în rechizitoriu este indicat raportul de expertiză medico-legal care nu a fost efectuat; - ordonanța de pornire a urmăririi penale și plângerea lui A.Pasat, nu poate fi considerată ca probă în confirmarea vinovăției sale;

- avocatul I.Bătrîncea în numele inculpatului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, nu au fost prezentate probe care ar confirma vinovăția inculpatului, iar învinuirea adusă lui A.Ermacov este susținută doar de partea vătămată, fără a fi în coroborare cu alte probe.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de inculpat.

În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că prima instanță, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei dând probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului A.Ermacov în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.360 alin.(2) Cod penal, și corect a încetat procesul penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Instanța a menționat că prima instanță corect a reținut ca probe ce confirmă vinovăția inculpatului declarațiile părții vătămate A.Pasat, a martorilor S.Chirilă, E.Strungaru, precum și probele materiale - procesele-verbale de ridicare și examinare a actelor de identitate pe numele lui A.Pasat din 09.09.2011, recipisa eliberată de către A.Pasat, prin care se dovedește faptul că anume A.Ermacov a sustras și tănuit actele de identitate și alte acte importante ale lui A.Pasat și fiului acesteia, ultimii fiind limitați în propriile libertăți, inclusiv private de dreptul la circulația liberă.

8. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul I.Istrati în numele inculpatului care, invocând temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, pe motiv că completul de judecată nu a fost compus potrivit legii, prin ce s-au încălcat prevederile art.30, 31 și 33 Cod de procedură penală, deoarece în componența completului de judecată, care a examinat cauza în instanța de apel la 21.11.2017, a participat judecătorul X.Ulianovschi, care era incompatibil, fiindcă anterior prin decizia Curții de Apel din 29.10.2013, acesta a participat la examinarea aceleiași cauze, prin care s-a admis apelul inculpatului, casată sentința și dispusă rejudecarea cauzei în prima instanță.

9. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul ordinar declarat de avocat în numele inculpatului urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform art.427 alin.(1) pct.2), 6) Cod de procedură penală, la care face referire recurentul, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv când instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art.30, 31 și 33, precum și când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel. Totodată, instanța de recurs remarcă că, potrivit art.6 par.1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art.37 alin.(2) din Legea privind organizarea judecătorească, art.19 alin.(1), 30 alin.(5), 31 alin.(1) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod.

Din materialele cauzei Colegiul penal constată că, prin decizia instanței de apel din 29.10.2013, completul format din judecătorii X.Ulianoschi, T.Micu și Iu.Iordan, a fost admis apelul declarat de inculpatul A.Ermacov, casată sentința Judecătorei Hâncești din 30.08.2013 în privința acestuia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată (f.d.94-97, v.2).

Ulterior, după examinarea cauzei în prima instanță, la 23.08.2017, în Curtea de Apel Chișinău a parvenit cauza penală în privința lui A.Ermacov, care a fost repartizată aleatoriu judecătorului raportor S.Balmuș.

Conform deciziei din 21.11.2017, judecarea cauzei în instanța de apel a fost efectuată de completul de judecată: X.Ulianoschi - președinte, S.Balmuș și S.Furdui. Astfel, se constată că judecătorul X.Ulianoschi a participat anterior la judecarea cauzei în instanța de apel la 29.10.2013 și la adoptarea deciziei în cauza data la 21.11.2017.

Circumstanțele relevate vin în contradicție cu prevederile art.33 alin.(2) pct.5), 34 Cod de procedură penală, conform cărora judecătorul nu poate participa la judecarea cauzei și urmează a fi recuzat sau este obligat să facă declarație de abținere de la judecarea cauzei, dacă el a luat în această cauză hotărâri anterioare judecării în care și-a expus opinia asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului.

Astfel, rezultă că prevederile cu privire la compunerea completului de judecată au fost încălcate de către instanța de apel, iar potrivit prevederilor art.251 alin.(2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță.

Așadar, la judecarea cauzei respective în ordine de apel a participat repetat judecătorul X.Ulianoschi care, potrivit legii, nu avea dreptul să participe în cauza respectivă, astfel fiind încălcate prevederile legale, iar hotărârea adoptată de către instanța de apel în prezenta cauză este incidentă temeiului prevăzut la art.427 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală.

Totodată, analizând materialele cauzei, se constată că, împotriva sentinței primei instanțe din 20.03.2017, au declarat apel avocatul I.Bătrânca în numele inculpatului la data de 30.03.2017, înregistrat cu nr.3-102 și inculpatul A.Ermacov la 04.05.2017, înregistrat cu nr.4-031 (f.d.3, 88 v.4)

Instanța de apel, prin decizia din 21.11.2017, a respins apelul declarat de inculpatul A.Ermacov, ca nefondat, menținând sentința Judecătorei Hâncești, sediul Central din 20.03.2017, însă nici în partea descriptivă, nici în dispozitivul hotărârii, nu s-a pronunțat în nici un mod asupra apelului avocatului I.Bătrânca în numele inculpatului.

Potrivit legislației în vigoare, dacă instanța de apel a judecat apelurile declarate de mai multe părți, în dispozitiv trebuie să se expună concluzia concretă asupra fiecăruia. Prin neexaminarea și nepronunțarea instanței de apel asupra motivelor invocate în apelul declarat de avocat în numele inculpatului A.Ermacov se consideră că nu s-a realizat o activitate de judecată, aceasta echivalând cu nerezolvarea fondului apelului.

Așa dar, Colegiul constată că la examinarea cauzei, instanța de apel nu a respectat cerințele de judecare a apelului prevăzute în art.414 Cod de procedură penală, precum și dispozițiile art.417 alin.(1) pct.7), 8), art.33 alin.(2), iar hotărârea adoptată de către instanța de apel în prezenta cauză este incidentă temeiurilor prevăzute la art.427 alin.(1) pct.2), 6) Cod de procedură penală.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

Având în vedere că erorile de drept menționate nu pot fi corectate de către instanța de recurs, decizia instanței de apel în respectiva cauză urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță.

La rejudecarea cauzei instanța de apel are obligația ca în conformitate cu art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să înlăture erorile menționate și motivele invocate în prezenta decizie, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate, inclusiv să se pronunțe asupra tuturor motivelor apelurilor decalariate, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu prevederile art.434 și art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Istrati Ion în numele inculpatului Ermacov Alexandr, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017 în cauza penală în privința lui Ermacov Alexandr și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, pronunțată integral la 13 noiembrie 2018.

Președinte

Elena Covalenco

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Iurie Bejenaru